

การวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของสมาชิก อบต.ที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะตามสถานการณ์และพฤติกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของสมาชิก อบต.ประเภทต่างๆ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะตามสถานการณ์และพฤติกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของสมาชิก อบต.ประเภทต่างๆ 4) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมและปัจจัยด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะตามสถานการณ์และพฤติกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของสมาชิก อบต.ประเภทต่างๆ และ 5) เพื่อแสวงหาตัวแปรเชิงเหตุที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของสมาชิก อบต.ประเภทต่างๆ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงความสัมพันธ์เปรียบเทียบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 800 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบวัดชนิดมาตราประเมินรวมค่า แบบทดสอบ และแบบสอบถาม โดยแบ่งกลุ่มตัวแปรออกเป็น 5 ประเภท คือ 1) กลุ่มจิตลักษณะเดิม 2) กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3) กลุ่มพฤติกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4) กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ และ 5) ลักษณะทางชีวสังคมของสมาชิก อบต. ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะครอบครัว และการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อยในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 และได้รับแบบวัดกลับคืนมา จำนวน 658 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.25 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยใช้สถิติจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-way Analysis of Variance) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise และ Hierarchical และมีสถิติขั้นรองในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' การวิเคราะห์ทางสถิติทั้งหมดกระทำในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งโดยลักษณะทางชีวสังคมของสมาชิก อบต. เพื่อให้ได้ผลชัดเจนที่สุด ผลการวิจัยพบว่า

1) สมาชิก อบต.ที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสมาชิก อบต.ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสมาชิก อบต.ที่มีระดับการศึกษา และฐานะครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมรักษาระเบียบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) สมาชิก อบต.ที่อยู่ในสถานการณ์ 3 ด้านมาก คือ มีการรับรู้สภาพของสถานที่ท่องเที่ยวมาก การรับรู้ทัศนสถานทางสังคมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาก และการรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวมาก โดยพบในกลุ่มรวม กลุ่มเพศชาย และกลุ่มท่องเที่ยวบ่อย และยังพบอีกว่า ปัจจัยด้านสถานการณ์สามารถทำนายพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมรักษาระเบียบในสมาชิก อบต.กลุ่มรวมได้ 13.4% และ 28.5% ตามลำดับ โดยทำนายพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวได้สูงสุด 20.6% ในกลุ่มสมาชิก อบต.ที่มีอายุมาก และทำนายพฤติกรรมรักษาระเบียบได้สูงสุดเท่ากับ 32.1% ในกลุ่มสมาชิก อบต.ที่มีฐานะครอบครัวต่ำ โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การรับรู้สภาพของสถานที่ท่องเที่ยว การรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการรับรู้ทัศนสถานทางสังคมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตามลำดับ

3) สมาชิก อบต.ที่มีจิตลักษณะเดิม 3 ด้านสูง คือ มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และความเชื่ออำนาจในตนสูง เป็นผู้มีพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวมาก โดยพบในกลุ่มสมาชิก อบต.ที่มีฐานะครอบครัวสูง และยังพบอีกว่าปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมสามารถทำนายพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมรักษาระเบียบ ในสมาชิก อบต.กลุ่มรวมได้ 15.8% และ 39.5% ตามลำดับ โดยทำนายพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว ในกลุ่มสมาชิก อบต.ที่มีฐานะครอบครัวสูง ได้สูงสุดเท่ากับ 21.9% และทำนายพฤติกรรมรักษาระเบียบได้สูงสุด 44.9% ในกลุ่มสมาชิก อบต.ที่มีการท่องเที่ยวมาก โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อในอำนาจตน และการมุ่งอนาคตควบคุมตน ตามลำดับ

4) สมาชิก อบต.ที่มีการรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาก (สถานการณ์) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (จิตลักษณะเดิม) และทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาก (จิตลักษณะตามสถานการณ์) เป็นผู้มีพฤติกรรมรักษาระเบียบมาก โดยพบในกลุ่มสมาชิก อบต.ที่มีอายุมาก และยังพบอีกว่าปัจจัยด้านสถานการณ์ ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม และปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมรักษาระเบียบ ในกลุ่มรวมได้ 21.5% และ 47.3% ตามลำดับ โดยทำนายพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว ได้สูงสุด 36.6% ในกลุ่มสมาชิก อบต.ที่มีการท่องเที่ยวบ่อย และทำนายพฤติกรรมรักษาระเบียบ ได้สูงสุด 52.0% ในกลุ่มสมาชิก อบต.ที่มีการท่องเที่ยวมาก โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตามลำดับ

5) ปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถทำนายพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมรักษาระเบียบ ได้เพิ่มขึ้นจากปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมและปัจจัยด้านสถานการณ์ ในกลุ่มรวมได้ 1.5% และ 2.2% ตามลำดับ โดยทำนายพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว ได้สูงสุด 9.3% ในกลุ่มสมาชิก อบต.ที่มีการท่องเที่ยวน้อย และพฤติกรรมรักษาระเบียบ ได้สูงสุด 4.3% ในกลุ่มสมาชิก อบต.ที่มีอายุน้อย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตามลำดับ

ABSTRACT

219712

The objectives of this research are 1) to compare the ecotourism promotion behavior of Subdistrict Administrative Organization members (SAO members) with different bio-social and background characteristics, 2) to study the factors about original psychological traits that are related to situational psychological aspects and the ecotourism promotion behavior of SAO members of various types, 3) to study the situational factors related to situational psychological aspects and the ecotourism promotion behavior of SAO members of various types, 4) to study the factors about original psychological traits and situational factors related to situational psychological aspects and the ecotourism promotion behavior of SAO members of various types, and 5) to seek causative variables that are important to predict the ecotourism promotion behavior of SAO members of various types.

This study investigated the comparative relation. The sample group for the research was 800 SAO members who were from the random sampling and questionnaires were administered. The sample group was divided into 5 groups : 1) original psychological traits 2) situational group 3) ecotourism promotion behavior group 4) situational psychological group, and 5) bio-social characteristics of the SAO members such as gender, age, education, family's economic status, and traveling, all of which are the minor variable groups for information analysis. The data were collected from January to May 2008, in which 658 questionnaires were returned (82.25%) and analyzed by using the statistic package program to find the percentage, mean, standard deviation, t-test, Three-way Analysis of Variance and Multiple Regression Analysis (Stepwise and Hierarchical). Moreover, the second analysis of average comparison of groups by pairs with Scheffe' method was also applied. All analysis proceeded in the total sample and sub samples

classified on the basis of bio-social characteristics of SAO members was analyzed for the best result. The findings from the analysis indicate that

1) Different ages of SAO members, ecotourism promotion behavior with the significant statistic level of .05, for SAO members with different ages and educational background had different behavior of promotion and preservation of tourist attractions with the significant statistic level of .05 and for SAO members with different ages and economic status had different behavior of regulation maintenance with the significant statistic level of .05

2) SAO members with a lot of 3-dimension situations : perception of tourist attractions, perception of social situation norm of ecotourism, and receiving information about the ecotourism, supported and preserved the attractions a lot: most of them members were found in the total group, male group and minor travelers. In addition, it was found that situational factors helped in predicting the behavior of promotion and preservation of tourist attractions as well as, the regulation observation of the members in the total group (13.4% and 28.5%, respectively). It was predictable that the elderly SAO members obtained the maximum percentage of promotion and preservation of the attractions (20.6%), and that the SAO members from families with low status preserved the tourist attractions most (32.1%). The significant predictors for these were the perception of tourist attractions, receiving information about the ecotourism, and perception of social situation norm of ecotourism; respectively.

3) SAO members with high 3-dimensions of original psychological aspects: future-oriented and self-controlled, motivated for achievement, and self-confident were found to promote and preserve tourist attractions a lot. These members were from high-status families. Moreover, it was found that factors about original psychological aspects could predict the behavior of promotion and preservation of tourist attractions, and regulation observation of the SAO members in the total group (15.8% and 39.5% respectively). It was also predicted that the percentage of promotion and preservation behaviors of the high-status SAO members was 21.9% and that of the regulation observation of SAO members traveling a lot was 44.9%. The significant predictors were motivation for achievement, self-confidence, future orientation and self-control; respectively.

4) SAO members perceiving a lot of ecotourism (situation), being highly motivated for achievement (psychological traits) and having high positive attitude towards ecotourism (situational psychology) had high regulation observation. These were the elderly SAO members. It was also found that situational factors, original psychological traits together

with situational psychology could predict the behaviors of promotion and preservation of tourist attractions and regulation observation in the total group (21.5% and 47.3% respectively). It was predicted that the percentage of promotion and preservation behavior of the travelers who traveled less was 36.6%, and that the regulation observation of the travelers traveling a lot maintained the maximum of 52.0%. The significant predictors were the motivation for achievement, positive attitude towards ecotourism and receiving information about the ecotourism; respectively.

5) the factor about situational psychology that could predict the behavior of promotion and preservation of tourist attractions, as well as the regulation observation increased from the factor related to situational psychology and situational aspect in the total group (1.5% and 2.2% respectively). It was also predicted that the percentage of the promotion and preservation behavior of the travelers from SAO members traveling less maintained the maximum of 9.3%, and that of the young travelers from SAO members with regulation observation was 4.3%. The significant predictors were the positive attitude towards ecotourism and the knowledge about ecotourism; respectively.